

Vogels kijken in New York

Jelle van Dijk

Het is niet het eerste waar je aan denkt als je naar New York gaat, vogels kijken. Deze wereldstad heeft elke toerist zoveel te bieden dat je al snel denkt dat vogels kijken zo'n beetje het laatste is wat je in de Big Apple kunt doen. Toch kun je in New York niet om de vogels heen, zeker als je er een beetje oog voor hebt.

In het afgelopen najaar (eind oktober - begin november) hebben Coby en ik een week in hartje Manhattan vertoefd op uitnodiging van onze vrienden Philip Redman en Bettine Montgrolle. Wij hebben Philip eind jaren zeventig leren kennen toen wij voor het eerst naar Cap Gris Nez gingen en hij jaarverslagen van die streek samenstelde. Vele malen mochten wij van zijn cottage op Cap Gris Nez gebruik maken en ook kwam hij regelmatig onze kant op. Natuurlijk hebben we heel wat rondgekeken en veel musea bezocht, maar ook hadden we bewust de verrekijker meegenomen. Dat er in en rond New York veel vogels zijn te zien was ons al door Marjan van Zijderveld duidelijk gemaakt. Ze was er enkele keren geweest en leende ons ter voorbereiding twee boeken: een speciale vogelgids voor New York en een prachtig fotoboek over de vogels van Central Park.

Wij logeerden in een mooi appartement aan de East 10th Street, een straat in een rustige wijk met wat straatbomen en een parkje (Washington Square Park). Zodra je naar buiten gaat zie je Huismussen. Deze soort is door de Europeanen ingevoerd evenals de Spreeuw. De laatste tijd is er in de Strandloper heel wat geschreven over de Huismussen in onze omgeving. De stadsmussen van New York stellen blijkbaar heel andere eisen aan hun leefomgeving dan de Noordwijkse mussen. Dakpannen zijn nergens te zien, dichte heggen ontbreken, een stukje open grond is ver te zoeken en de stadsrand ligt op 20 km afstand of nog verder. Het enige wat hun leefgebied kenmerkt is de aanwezigheid van enkele straatbomen. Het rommelige nest wordt gebouwd op plaatsen als een kapotte lantaarn of de ruimte tussen de muur en een airco-installatie. Vanuit onze slaapkamer zagen we behalve mussen ook wel Spreeuwen, de Amerikaanse Kraai en

eenmaal een Slechtvalk. Veel meer vogels zijn te zien in de kleine parken die hier en daar tussen de hoge gebouwen te vinden zijn. Mijn pre-breakfast walk ging steevast naar het nabijgelegen Washington Square Park. Hoewel dit voor ruim de helft was afgezet wegens werkzaamheden waren in het resterende deel elke dag meer dan honderd vogels te zien. Veruit de talrijkste soorten in dit drukke parkje (honden uitlaten) waren de Grijze Junco (een soort vink) en de White-throated Sparrow (een soort gors). In het gazon, afgezet met een gaashek vanwege de honden, werd druk gevoeragerd op het zaad dat uit de bomen viel. Op dat gazon liep ook de Hermit Thrush, een klein zanglijstertje. In de struiken zag je dagelijks de Amerikaanse goudhaantjes, de Ruby-crowned Kinglet en de Golden-crowned Kinglet. Een vriendelijke dame maakte me attent op de 'hawk' die dagelijks in het park kwam rusten. Het ging om een Roodstaartbuizerd. Je kon gewoon onder de

Roodborstlijster in Central Park

boom gaan staan, terwijl de vogel belangstellend naar beneden keek. Deze roofvogel leeft voornamelijk van de vele eekhoorns en ratten in het park. De ene keer wat meer dan de andere keer waren er ook Roodborstlijsters (American Robins) aanwezig. Soms zag je tientallen overvliegen, blijkbaar trekvogels uit Canada.

Op de eerste dag gingen wij naar het zuidelijkste punt van Manhattan. Hier ligt het wat grotere Battery park. Bij velen bekend omdat hier de boot naar het Vrijheidsbeeld en de pont naar Stateneiland vertrekken. Ook hier enkele Hermit Thrushes en tientallen White-throated Sparrows die op het gazon voedsel zochten. Tussen deze

gorzen was ook een fraaie Fox Sparrow te zien. Verder zagen we hier voor het eerste een Grackle, een drukke blauwpaarse vogel met een opvallend wit oog. Langs de waterkant zaten de Double-

White-throated Sparrow in Washington Square Park

crested Cormorant (een aalscholver iets kleiner dan de onze), de Ringsnavelmeeuw, de Grote Mantelmeeuw en de Amerikaanse Zilvermeeuw. Tijdens de overtocht naar Stateneiland vlogen Canadese Ganzen en enkele White-winged Scoters (Amerikaanse Grote Zee-eend) over.

De beste plek om in het centrum van New York naar vogels te kijken is natuurlijk het Central Park. Dit grote rechthoekige park van 340 ha werd al in 1858 aangelegd. Het was de tijd van de enorme stadsuitbreiding met de oost-west lopende streets en de noord-zuid lopende avenues. In het Central Park is van dat strakke ruitjespatroon helemaal niets terug te vinden. Alles is aangelegd in de Engelse landschapsstijl waarin geen rechte lijn te ontdekken is. Een uitgebreid netwerk van wegen en paden zorgt er voor dat ook op een zondagmiddag nog rustige hoekjes te vinden zijn. In het park zijn een paar flinke vijvers aangelegd en ook een groot waterreservoir, genoemd naar Jacqueline Onassis Kennedy. Deze vijvers trekken vooral in de winter veel watervogels. Wij zagen hier ruim honderd Rosse Stekelstaarten, enkele Amerikaanse Meerkoeten en een Dikbekfuut. Ook zijn er in het reservoir altijd meeuwen te zien: Grote Mantelmeeuw, Amerikaanse Zilvermeeuw, Ringsnavelmeeuw, en Lachmeeuw. De grootste attractie van Central Park zijn toch wel de vele zangvogels. Werkelijk overal scharrelden groepjes White-throated

Sparrows rond, vaak in gezelschap van Junco's. We zagen hier twee soorten winterkoninkjes, de Carolina Wren en de House Wren. Op veel plaatsen waren spechten aanwezig. Het talrijkst

was de Downy Woodpecker, een soort die aan onze Kleine Bonte Specht doet denken. Moeilijker te vinden was de forse Red-bellied Woodpecker met heel veel streepjes op z'n rug die geen rode buik, maar wel een rode kop heeft. Bij elk bezoek aan het park liet de Blue Jay zich zien, een gaai waarvan alleen het geluid aan onze Gaai doet denken. Ook de knalrode Cardinal kregen we een paar keer in het vizier. Op de gazons was soms van heel dichtbij een Roodborstlijster te zien. Onder de bomen scharrelde soms een Mourning Dove rond, een kleine duif met een lange staart. Dat het trektijd was bleek uit de talrijke Yellow-rumped Warblers en de

groepen Roodborstlijsters. Het mooiste stuk van Central Park is The Ramble, een heuvelachtig loofbos met een wirwar van paadjes. Hier is ook een plek met feeders die dagelijks gevuld worden. Deze plek is daarom geliefd bij de Chickadee, een matkopachtige mees en de Tufted Titmouse, ook een meesachtig vogeltje. Verder kwam de White-breasted Nuthatch (een soort boomklever) regelmatig op het aangeboden voedsel af. Alle

Blue Jay in Central Park

restjes die op de grond vielen werden opgepikt door tientallen sparrows.

Weer terug bij een van de grote gazons loont het de moeite om de lucht af te speuren. Dat levert vaak een zeilende Roodstaartbuizerd op. Deze soort broedt op een gebouw langs de rand van het park.

Een wandeling van een uur door Central Park levert gemakkelijk 25 soorten of meer op. In de Amsterdamse Waterleidingduinen moet je daarvoor meer kilometers maken.

Wil je als New Yorker de stad even ontvluchten, dan is Jamaica Bay een mooie bestemming. Dit wildlife reservaat ligt in de lagune bij JFK Airport. Het bezoekerscentrum is vanuit Manhattan met metro en bus binnen een uur te bereiken. Met onze

Slechtvalk op het Empire State Building

gastheer maakten we hier een prachtige wandeling. Het reservaat is vooral van belang voor watervogels. Het water in de lagune is zout, maar de plassen binnen de ringdijk bevatten zoet water. In het buitenwater zagen we honderden Witbuikrotganzen en enkele Grote Zilverreigers. Ook de kleinere Snowy Egret liet zich hier zien. In de plassen zwommen vele honderden Toppereenden, Slobeenden, Rosse Stekelstaarten

en Buffelkoepeenden. In kleine aantallen zagen we Knobbelzwanen, Amerikaanse Wintertalingen, Amerikaanse Smienten, Amerikaanse Meerkoeten, Carolina Eenden en Zwarte Eenden. In de bosjes wemelde het van de Yellow-rumped Warblers en White-Throated Sparrows. Ook vloog er af en toe een Sharp-shinned Hawk over, een roofvogel die erg op onze Sperwer lijkt. Andere roofvogels die we hier zagen waren de Northern Harrier (Blauwe Kiekendief) en de Amerikaanse Torenvalk. Een hoogtepunt vormde de groep van ruim 400 Sneeuwganzen die luid roepend aan kwam vliegen en in het reservaat neerstreek.

Het hoogtepunt in letterlijke zin was natuurlijk het bezoek aan het Empire State Building, sinds 9 september 2001 weer het hoogste gebouw van New York. Het was glashelder en we konden zelfs Jamaica Bay in de verte zien liggen. Opeens zoefde een Slechtvalk op enkele meters voorbij. Even later ging de valk op een van de antennes boven ons zitten. Een minuut later stortte de Slechtvalk zich in de diepte, blijkbaar met de bedoeling een stadsduif te grijpen.

Aan het eind van een week New York telde ons lijstje 69 soorten. Daarbij was helaas niet de Prothonotary Warbler, een fraai geel-blauw zangertje. Dit vogeltje hield zich een week lang op in de heg voor de NY Public Library in Bryant Park, een van de drukste punten van New York. Wij waren net een dag te laat. Toen ik met mijn kijker de heg en de bomen afzocht op zoek naar dit vliegende juweel passeerde ik een groepje landgenoten die op de trappen van de bibliotheek een broodje aten. 'Kijk een typische Amerikaanse vogelaar, midden in de stad', hoorde ik een van hen zeggen. Ze wisten niets te zeggen toen ik hen 'Smakelijk eten' wenste.

Central Park vanaf het Rockefeller Center